

JOURNAL OF SOCIAL AND HUMANITIES SCIENCES RESEARCH

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Open Access Refereed e-Journal & Refereed & Indexed

Article Type	Research Article	Accepted / Makale Kabul	24.08.2019
Received / Makale Geliş	25.06.2019	Published / Yayınlanma	25.08.2019

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM LİTERATÜRÜNDEKİ RESİMLİ ÇOCUK KİTAPLARINA YÖNELİK YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ¹

AN OVERVIEW OF POSTGRADUATE THESES WITHIN THE FIELD OF ILLUSTRATION CHILDREN BOOKS AT EARLY CHILDHOOD EDUCATION

Arş. Gör. Betül Dilşad ERTEKİN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı, Bolu / TÜRKİYE, ORCID: 0000-0002-1227-6982

Dr. Öğr. Üyesi Özlem ÇAMLİBEL ÇAKMAK

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı, Bolu / TÜRKİYE, ORCID: 0000-0002-5826-416X

ÖZET

Bireyin gelişime ve öğrenmeye en açık olduğu yıllar erken çocukluk yıllarıdır. Bu dönemde ebeveyn ve eğitimciler tarafından çocuğa; onun merakını, ilgisini ve gelişimini destekleyecek zengin uyarıcılar sunulmalıdır. Zengin uyarıcı çevrenin önemli materyallerinden biri, çeşitli çizgi ve renklerle çocuğun ilgisini çeken; kitaba yönelik erken yaşta olumlu tutum kazanmasını sağlayan ve çeşitli gelişim alanlarını destekleyen resimli çocuk kitaplarıdır. Bu açıdan bakıldığında okul öncesi dönem çocuklarının gelişimi için önemli olan resimli çocuk kitaplarına yönelik yapılan çalışmaların incelenmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmada, erken çocukluk döneminde resimli çocuk kitaplarına yönelik yapılan araştırmalardaki eğilimlerin tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın yöntemi doküman analizi olarak belirlenmiştir. Araştırma evrenini, YÖK Yayın Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından arşivlenen, konu bölümü “çocuk ve kitap” olarak dizginlenen toplam 195 lisansüstü eğitim tezi oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise erken çocukluk döneminde resimli çocuk kitapları ile ilgili 56 lisansüstü tez dâhil edilmiştir. Araştırmacı tarafından ulaşılan tezleri sistematik bir şekilde incelemeye yönelik “Tez künyesi” kullanılmıştır. İncelenen tezler bulgular kısmında tezin yapıldığı yıla, türüne, araştırmanın yapıldığı üniversiteye, çalışma grubuna, bilim dalına ve temalara göre incelenerek bu konu alanında araştırma yapmak isteyen yeni araştırmacılara yol göstermek hedeflenmiştir. Araştırma sonuçlarında, resimli çocuk kitaplarını çeşitli açılardan inceleyen 56 lisansüstü tez çalışması yer almaktadır. Yapılan lisansüstü tezlerin büyük çoğunluğunun nitel araştırma yöntemine dayandığı saptanmıştır. Ayrıca bu konu alanına sahip tezlerin çoğunluğunun Okul Öncesi Öğretmenliği Bilim Dalı’na ait olduğu belirlenmiştir. Resimli çocuk kitaplarında geçen kavramların ve kitap içeriklerinin incelendiği tez çalışmaları çoğunlukta olmakla birlikte, resimli çocuk kitaplarının resimlemelerinin, öğretmen ve ebeveynlerin resimli çocuk kitaplarına yönelik görüşlerinin, kitaplarda yer verilen değerlerin, resimli çocuk kitaplarının; çocukların sosyal ve dil gelişimleri üzerindeki etkisinin, MEB Okul Öncesi Eğitim Programı’na uygunluğunun, okuma alışkanlığı ve yazı farkındalığına etkisinin incelendiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Resimli çocuk kitapları, okul öncesi, lisansüstü tez

ABSTRACT

Early childhood years are the years when the individual is most open to development and learning. This period, parents and educators should provide the child with rich stimuli to support their curiosity, interest and development. One of the important rich stimuli is the illustrated children's books, which are written in different colors and lines, which enable him to gain a positive attitude towards the book at an early age. In this respect, it is important to examine the studies on illustrated children's books which are important for the development of preschool children. In this study, it is aimed to determine the trends in the researches about illustrated books in early childhood. Method of this study was determined as document analysis. The universe of the research consists of 195 graduate theses archived by YOK and indexed as children and books. 56 postgraduate theses about picture books in early childhood were included in the study sample. The research was limited to the postgraduate theses registered to the YOK National Thesis Center between 2000-2018. Thesis title was used to systematically examine the theses reached by the researcher. According to the results of the research, there are 56 postgraduate thesis studies examining illustrated children's books from various angles. Between 2015-2018, there has been a significant increase in the thesis studies on picture

¹ Bu makale İstanbul’da 25.05.2019 tarihinde düzenlenen 14. Ulusal Okul Öncesi Eğitimi Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

children's books. Qualitative research methods was used in the theses. When the studies are examined, it is seen that most of the theses is studied with books. The theses about teachers interacting with parents one-on-one seem inadequate. It is seen that the majority of the postgraduate theses related to illustrated children's books are made by preschool education discipline. In most of the thesis studies, concepts and book contents in illustrated children's books are examined. In addition, in the theses, the views of children's illustrated books, the opinions of teachers and parents about children's picture books, the values given in the book, the effects of children on social and language development, the suitability of MEB Preschool Education Program and their effects on reading habits were examined.

Key Words: Preschool, illustrated children's books, postgraduate theses

1. GİRİŞ

Yaşamın ilk yıllarını kapsayan erken çocukluk döneminin özellikleri; bilişsel, psiko- sosyal, fiziksel ve dil alanında gerçekleşen iç içe ve birbirine bağlı karmaşık süreçleri bilmeyi, gereksinimleri belirlemeyi ve bu gelişim alanlarını desteklemeye yönelik çevresel ortamı sunmayı gerektirmektedir. Bu süreçleri ve gereksinimleri dikkate alan eğitsel çabalar, çocuğun gelişim ihtiyaçlarına cevap verdiği gibi, uzun vadede birçok olumlu etkiyi de beraberinde getirmektedir (Turaşlı, 2000).

Erken çocukluk yılları, çocuğun doğumundan ilkökul eğitime başladığı güne kadar süren ve bireylerin tüm yaşamlarında kullanacakları önemli becerilerin kazanıldığı bir dönemdir (Deniz, 2018). Okul öncesi döneme denk gelen bu yıllar birçok kritik dönemi içerir. Kritik dönem, belli davranışların, belli dönemlerde kazanılması gerektiğine yönelik bir kavramdır. İnsan hayatında bazı uyarıcıların en güçlü etkiye sahip olduğu zaman dilimleri vardır. Bu kritik zaman dilimlerinde çocuğun çevresinin destekleyici uyarıcılarla çevrelenmesi önemlidir (Selçuk, 2008).

Zengin içerikleriyle birçok gelişim alanına hitap eden resimli kitaplar, bilişsel bağlantıları tetikleyici özellikleri ile okul öncesi dönem çocukları için önemli araçlardır; çocukların gelişmekte olan iç ve dış dünyalarına katkıda bulunur, çocuğun sosyal çevresini geliştirir ve yeni deneyimler yaşamasını sağlar. Bunların yanında kitaplar, çocuğun iç çatışmalarını yenmesi; başka bireyleri, canlıları anlayabilmesi ve toplumsallaşması için yardımcı kaynaklardır. Resimli çocuk kitapları çocukların bakış açılarını genişletmek, anlayışlarını derinleştirmek ve sosyal kavrayışlarını geliştirmenin yanında; inceliklerle hazırlanıp ifade edildikleri takdirde, söz ve resim ile anadilin anlatım güzelliğini çocuklara hissettirir. Çocuğa ilk edebi ve estetik değerleri veren resimli çocuk kitapları ne kadar küçük yaş için yazılırsa yazılırsa temelde edebi eserdir ve çocuk bu eserlerle ne kadar erken yaşta tanıştırsa estetik ve sanat ile ilgili alt yapısı o kadar iyi desteklenmiş olur (Özer, 2004; Gönen, 1984; akt. Veziroğlu ve Gönen, 2012; Bilgin, 2011; Somer, 2015). Resimli çocuk kitapları çocuğa sağladığı önemli desteğin yanında özellikle küçük yaş çocuklarının kitap okuma zamanında anne ve babasıyla birlikte vakit geçirerek yakınlık ihtiyacının giderilmesini sağlar (Johnson, 2003).

Çocuğun okur-yazarlığa yönelik ilgi ve becerileri nitelikli resim ve kurguya sahip çocuk kitapları sayesinde gerçekleşir. Kitaplar bebeklik döneminden itibaren, renk ve resimlemelerden yararlanarak, çocukların sanat ve estetik duygusunu geliştiren, çocuğun kendisini ve yaşamı anlamlandırmasını kolaylaştıran araçlardır. Dolayısıyla çocuk edebiyat ile ne kadar erken yaşta tanıştırsa okumaya yönelik olumlu tutum kazanması o kadar kolay olacaktır. Bu konuda okul öncesi öğretmenlerine ve ebeveynlere büyük görevler düşmektedir (Gündüz, 2007). Ebeveynlerin çocukları doğumdan itibaren, çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygun kitaplarla tanıştırmaları; öğretmenler tarafından Türkçe etkinlikleri kapsamında resimli çocuk kitapları aracılığıyla kazanımları destekler nitelikte yapılan etkinlikler, çocukların kitaba yönelik ilgi ve tutumlarını desteklemek açısından önemlidir. Çocuğun bu dönemde okumaya yönelik olumlu tutum geliştirememesi, yaşamın ileri dönemlerinde iyi bir okur-yazar olmayı güçleştirebilir.

Resimli çocuk kitapları, zengin uyarıcılar aracılığıyla çocuğun tüm gelişim alanlarını desteklemesi, çocuğun kendisini, çevresini ve dünyayı anlamlandırması açısından özellikle okul öncesi dönem çocukları için vazgeçilmez araçlardır. Bu nedenle okul öncesi dönem çocuklarına yönelik yazılan resimli çocuk kitaplarının farklı açılardan araştırmalara konu edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Okul öncesi dönemde resimli çocuk kitapları ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin yıllara ve türlerine göre dağılımı nasıldır?
2. Okul öncesi dönemde resimli çocuk kitapları ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı nasıldır?

3. Okul öncesi dönemde resimli çocuk kitapları ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerde kullanılan araştırma türleri nelerdir?
4. Okul öncesi dönemde resimli çocuk kitapları ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerde hangi gruplarla çalışılmıştır?
5. Okul öncesi dönemde resimli çocuk kitapları ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerde hangi eğilimler vardır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma; Türkiye’de okul öncesi döneme yönelik hazırlanmış olan resimli çocuk kitaplarına yönelik yazılan lisansüstü eğitim tezlerinin tematik dağılımlarını ortaya koyduğundan betimsel nitelikte olup, tarama modeli tipindedir.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, YÖK Yayın Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından arşivlenen, konu bölümü “çocuk” ve “kitap” olarak dizginlenen 195 lisansüstü eğitim tezinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise okul öncesi dönemi ve resimli çocuk kitapları konu alanına sahip 2000-2018 yılları arasında yazılan 49 yüksek lisans, 7 doktora tezi olmak üzere toplam 56 lisansüstü tezden oluşmaktadır.

2.3. Sınırlılık

Araştırma, Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’ne 2000-2018 yılları arasında kayıtlı lisansüstü eğitim tezleri ile sınırlıdır.

2.4. Veri Toplaması ve Analizi

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak doküman analizi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında YÖK Yayın Dokümantasyon Daire Başkanlığı’nın tez tarama sayfasında yer alan konuyla ilgili lisansüstü tezlere ulaşılmıştır. Erişime kapalı tezlerin özetlerinden faydalanılmıştır. Bu doğrultuda araştırma örneklemini oluşturan yüksek lisans ve doktora tezleri yıl, araştırma türü, araştırmanın yapıldığı üniversite, çalışma grupları, araştırmanın yapıldığı bilim dalı ve temalara göre ayrılarak çözümlenmiş, araştırma sonuçları hakkında bilgi verilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1. Örnekleme Dâhil Edilen Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	Yüksek lisans	Doktora	Toplam
2000	-	-	1
2001	-	1	
2002	-	-	
2003	-	-	
2004	-	-	9
2005	1	-	
2006	2	-	
2007	1	-	
2008	4	-	
2009	1	-	15
2010	1	-	
2011	4	-	
2012	6	-	
2013	1	-	
2014	2	1	31
2015	7	1	
2016	6	-	
2017	6	-	
2018	7	4	
Toplam	49	7	56

Tablo 1 incelendiğinde, 56 lisansüstü tezin 49'unun yüksek lisans, 7'sinin ise doktora tezi olduğu saptanmıştır. Okul öncesi eğitimde resimli çocuk kitapları ile ilgili 2000-2018 yılları arasında yazılan tezlere beşer yıllık dilimlere ayrılarak bakıldığında; 2000-2004 yılları arasında 1 doktora tezi olmak üzere toplam 1, 2005-2009 yılları arasında 9 yüksek lisans tezi olmak üzere toplam 9, 2010- 2014 yılları arasında 14 yüksek lisans, 1 doktora olmak üzere toplam 15, 2015- 2018 yılları arasında 26 yüksek lisans, 5 doktora tezi olmak üzere toplam 31 lisansüstü tez çalışması yapıldığı belirlenmiştir. 2015-2018 yılları arasında resimli çocuk kitaplarına yönelik yapılan tez çalışmalarının belirgin bir artış gösterdiği görülmektedir. Bunun sebebi, resimli çocuk kitaplarının, çocuğun gelişim alanlarını destekleyen önemli araçlardan biri olduğu düşüncesinin yaygınlaşması olabilir.

Tablo 2. Örnekleme Dâhil Edilen Lisansüstü Tezlerin Yapıldıkları Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite Adı	Sayı
Hacettepe Üniversitesi	14
Gazi Üniversitesi	11
Ankara Üniversitesi	4
Haliç Üniversitesi	3
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	2
İnönü Üniversitesi	2
19 Mayıs Üniversitesi	2
Marmara Üniversitesi	2
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	1
Adnan Menderes Üniversitesi	1
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1
Akdeniz Üniversitesi	1
Çukurova Üniversitesi	1
Dokuz Eylül Üniversitesi	1
Ege Üniversitesi	1
Erciyes Üniversitesi	1
Eskişehir Anadolu Üniversitesi	1
Gaziantep Üniversitesi	1
İstanbul Arel Üniversitesi	1
İstanbul Aydın Üniversitesi	1
Okan Üniversitesi	1
Uşak Üniversitesi	1
Yaşar Üniversitesi	1
Trakya Üniversitesi	1
Toplam	56

Tablo 2 incelendiğinde, örnekleme dâhil edilen lisansüstü tezlerin 14 tanesinin Hacettepe Üniversitesi'nde, 11 tanesinin Gazi Üniversitesi'nde, 4 tanesinin Ankara Üniversitesi'nde, 3'ünün Haliç Üniversitesi'nde, 2'ser tanesinin Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, 19 Mayıs Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde diğer üniversitelerde ise 1'er lisansüstü tez çalışmasının yapıldığı görülmektedir. Buna göre, lisansüstü tezlerin üniversiteler arası dağılımında ilk sırayı Hacettepe Üniversitesi'nin aldığı saptanmıştır.

Tablo 3. Örnekleme Dâhil Edilen Lisansüstü Tezlerin Araştırma Türlerine Göre Dağılımı

Yöntem	Sayı	%
Nitel	42	75
Nicel	8	14.2
Karma	6	10.7
Toplam	56	100

Tablo 3 incelendiğinde, örnekleme dâhil edilen lisansüstü tezlerde nitel araştırma yönteminin %75 olduğu ve daha fazla kullanıldığı öne çıkmaktadır. Yaklaşık %14 nicel araştırma yöntemi kullanılırken % 10'unda karma araştırma yöntemi kullanıldığı belirlenmiştir. Bu sonuca göre nitel araştırma yönteminin daha fazla kullanıldığı dikkat çekmektedir.

Tablo 4. Örnekleme Dâhil Edilen Lisansüstü Tezlerin Çalışma Gruplarına Göre Dağılımı

Çalışma grubu	Sayı	%
Resimli çocuk kitabı	35	62.5
Çocuk	10	17.8
Öğretmen ve kitap	4	7.1
Öğretmen	3	5.3
Ebeveyn ve öğretmen	3	5.3
Anne	1	1.7
Toplam	56	100

Tablo 4 incelendiğinde, örnekleme dâhil edilen lisansüstü tezlerde çalışma grubu olarak yaklaşık % 62'sinin okul öncesi dönem çocuklarına hitap eden resimli çocuk kitapları olduğu görülmektedir. Yaklaşık %10 oranla ikinci sırada yer alan çalışma grubu ise çocuklardır. Öğretmen ve kitapların birlikte yer aldığı çalışma grubu yaklaşık %7 iken bu sırayı %5 oranla yalnızca öğretmenlerle yapılan çalışmalar ve ebeveyn ile öğretmenin birlikte yer aldığı çalışmalar takip etmektedir. Yaklaşık %1'lik bir oran ise yalnızca anne ile yapılan bir çalışmaya aittir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde büyük oranda kitaplar ile çalışıldığı görülmektedir. Çocuklarla birebir etkileşim halinde olan ebeveyn ve öğretmenlerle yapılan çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Bunun yanında resimli çocuk kitaplarının çocuğun gelişim alanları ile ilişkisini ortaya koyacak çalışmaların sayıca yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Tablo 5. Yapılan Çalışmaların Bilim Dalına Göre Dağılımı

Bilim Dalı	Sayı	%
Okul öncesi öğretmenliği	28	50
Güzel sanatlar	12	42.8
Çocuk gelişimi	7	12.5
Sınıf öğretmenliği	2	3.5
Diğer	7	12.5
Toplam	56	100

Tablo 5 incelendiğinde, resimli çocuk kitaplarına yönelik yapılan lisansüstü tezlerin %50 oranında okul öncesi öğretmenliği bilim dalı tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu sıralamayı yaklaşık %42 oranla güzel sanatlar, %12 oranla çocuk gelişimi, %3.5 oranla sınıf öğretmenliği bilim dalı takip etmektedir. %12.5'lik oran ise diğer bilim dallarına aittir.

Tablo 6. Erken Çocukluk Dönemine Yönelik Yazılan Resimli Çocuk Kitaplarının Resimlemelerinin İncelendiği Tez Çalışmaları

Yıllar	Türü	Araştırmacı	Tezin adı
2006	Yüksek Lisans	Banu Sıçrarcı	Çocuk Kitabı Resimlemelerinde Beden Dili Kullanımı
2008	Yüksek Lisans	Gürsoy Şeref	Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Masal Kitaplarındaki İllüstrasyonların İncelenmesi
2011	Yüksek Lisans	Pınar Çınar	Çocuk Kitaplarındaki Kahramanların Giyim Biçimlerinin İncelenmesi
2012	Yüksek Lisans	Hasan Aydın	Çocuk Kitaplarında Kültürün İllüstrasyona Etkileri
2012	Yüksek Lisans	Yonca Z. Ünen	Okul Öncesi Çocuk Hikâye Kitaplarındaki İllüstrasyonların Biçim Dili
2014	Yüksek Lisans	Kevser Soydan	Türk Kültürüne Göre Çocuk Hikâye Kitaplarında İllüstrasyon
2015	Yüksek Lisans	Gökçe Arifoğlu	Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Hazırlanan Masal Kitaplarındaki Görsellerin Semantik Açısından İncelenmesi
2017	Yüksek Lisans	Aslı Yılmaz	Okul Öncesi Dönem Çocuklarında İmgelem Gücü ve Masal Kitabı İllüstrasyonları
2017	Yüksek Lisans	Müzeyyen Kardaş Koçak	2000-2014 Yılları Arasında Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Yayımlanmış Olan Hikâye Kitaplarının Dış Yapı, İçyapı ve Resimleme Nitelikleri Açısından İncelenmesi

Tablo 6 incelendiğinde, resimli çocuk kitaplarının resimlemelerinin incelendiği toplam 9 adet lisansüstü tez çalışmasının yapıldığı görülmektedir. Bu tezlerin tamamının yüksek lisans tezi olduğu belirlenmiştir.

Yapılan tezlerin sonuçları incelendiğinde okul öncesi çocuklara yönelik hazırlanmış resimli çocuk kitaplarında yer alan resimlemelerin; yazılı metni doğru yansıtması, resim içindeki oran-orantının düzgün kurulması, kullanılan renk, çizim ve dokuların uyum göstermesi açısından incelenen kitapların büyük bir kısmının uygun olmadığı görülmüştür (Şeref,2008; Arifoğlu, 2015; Yılmaz, 2017).

Tablo 7. Resimli Çocuk Kitaplarının İçerik ve Kavram Açısından İncelendiği Tez Çalışmaları

Yıllar	Türü	Araştırmacı	Tezin adı
2005	Yüksek Lisans	Sonnur Iştan	Resimli Çocuk Kitaplarının Benlik Kavramıyla İlgili Konuları İçermesi Yönünden İncelenmesi
2008	Yüksek Lisans	Seden Kıran	Okul Öncesi Dönemi Çocuklarına Yönelik Hazırlanan Masal ve Öykü Kitaplarında Geçen İletişim Engelleri
2011	Yüksek Lisans	Handegül Bilgin	5-6 Yaş Çocuklarına Yönelik 1990-2010 Yılları Arasında Basılan Resimli Kitapların Çocuğa Görelik Kavramına Göre İncelenmesi
2012	Yüksek Lisans	Özge Özkan Kılıç	Okul Öncesi Dönem Resimli Çocuk Kitaplarının Coğrafi Kavramları İçermesi Yönünden İncelenmesi
2012	Yüksek Lisans	Hatice Fırat	Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Hazırlanan Masal ve Öykü Kitaplarının Korku Ve Şiddet Ögeleri Açısından İncelenmesi
2015	Yüksek Lisans	Fatma Yol	4-6 Yaş Resimli Çocuk Kitaplarındaki Çocukluk Anlayışının İncelenmesi
2015	Yüksek Lisans	Sinem Gündüz Şentürk	Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Yazılmış Resimli Öykü Kitaplarının Toplumsal Cinsiyete İlişkin Kalıp Yargılar Yönünden İncelenmesi
2015	Yüksek Lisans	Damla Pektaş	Okul Öncesi Dönem Resimli Çocuk Kitaplarındaki Dil Sanatlarının İncelenmesi
2015	Yüksek Lisans	Şengül Akıncı	Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Mizahi Unsurların İncelenmesi
2016	Yüksek Lisans	Neslihan Nur Çelik	Resimli Çocuk Kitaplarında Atatürk ve Cumhuriyet Değerlerinin İncelenmesi
2017	Yüksek Lisans	Begüm Rollas	0-6 Yaş Resimli Çocuk Hikâye Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet İnşası
2017	Yüksek Lisans	Sümevra Eryiğit	4-6 Yaş Resimli Öykü Kitaplarında Çocuk ve Yetişkin Arasındaki Süregelen Dokunsal İletişim
2017	Yüksek Lisans	Çiğdem Kaymaz	Özel Gereksinimliliği İçeren Türkçe ve Çeviri Resimli Çocuk Kitaplarının İncelenmesi
2018	Yüksek Lisans	Beycan Doğanay	Okul Öncesi Çocuklarına Yönelik Yayımlanan Hikâye Kitaplarının Barış Eğitiminin Temel Kavramları Açısından İncelenmesi

Tablo 7 incelendiğinde, resimli çocuk kitaplarının içerik ve kavram açısından incelendiği toplam 12 tez olduğu ve bu tezlerin tamamının yüksek lisans düzeyinde olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Öğretmen ve Ebeveyn Görüşlerine Yönelik Hazırlanan Tezler

Yıllar	Türü	Araştırmacı	Tezin adı
2007	Yüksek Lisans	Ayşegül Gündüz	Anne-baba ve Öğretmenlerin Okul Öncesi Çocuk Kitaplarını Değerlendirmesi
2008	Yüksek Lisans	Serpil Saçkesen	Çocuk Kitapları Seçiminde Anne Babaların ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi
2011	Yüksek Lisans	Sema Kutlu	Okul Öncesi Çocuk Edebiyatı Yapıtlarındaki Resimlerin Çocuğa Göreliliğinin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi
2012	Yüksek Lisans	Ayça Kalaycıoğlu	36-72 Aylık Türk ve Yabancı Çocukların Ebeveyn ve Öğretmenlerinin Resimli Çocuk Kitabı Seçme Ölçütlerinin İncelenmesi
2015	Yüksek Lisans	Zerrin Mercan	Okul Öncesi Dönem Çocuk Kitaplarında Resimlemenin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi
2016	Yüksek Lisans	Murat Tuncer	Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Kullanılan Resimli Hikâye Kitaplarının Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi (Elazığ İli Örneği)
2018	Yüksek Lisans	Rana Coşkun Turan	Okul Öncesi Öğretmenlerinin Resimli Çocuk Kitaplarına İlişkin Görüşleri

Tablo 8 incelendiğinde, öğretmen ve ebeveynlerin resimli çocuk kitaplarına yönelik görüşlerinin yer aldığı tez çalışmaları görülmektedir. Toplam 7 tezin tamamı yüksek lisans tezidir.

Yapılan tezler incelendiğinde öğretmenlerin resimli çocuk kitaplarını seçme kriterlerinin öğretmenlerin eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. Lisans mezunu olan öğretmenler açık öğretim ve lise mezunu öğretmenlere oranla kitap seçiminde daha dikkatli ve seçici davranmaktadırlar (Gündüz, 2007; Saçkesen, 2008; Mercan, 2015; Tuncer, 2016). Tuncer (2016), artan kıdem ile birlikte öğretmenlerin kitap seçimi noktasında daha bilinçli davrandıklarını tespit ederken; Saçkesen (2008) ve Mercan (2015), mesleki kıdem durumu ile kitap seçme kriterleri arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur.

Öğretmenlerin kitap seçim noktasında bilinç düzeyi ile çocuk edebiyatı dersini alma durumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Eğitim yıllarında çocuk edebiyatı dersini almış olan öğretmenler kitap seçiminde daha seçici davranmaktadır (Saçkesen, 2008; Mercan, 2015). Tuncer (2016) ise öğretmenlerin çocuk edebiyatı dersi alma durumu ile kitap seçme kriterleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Ebeveynle yapılan görüşmeler incelendiğinde; Gündüz (2007), anne-babaların eğitim düzeyi ile kitap seçim bilinçleri arasında anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Eğitim düzeyi arttıkça ebeveynlerin daha nitelikli kitaplar seçtiklerini ifade etmiştir. Saçkesen (2008) ise ebeveynlerin eğitim durumu ile kitap seçme kriterleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Kalaycıoğlu (2012), yabancı öğretmenler ve ebeveynler ile Türk öğretmen ve ebeveynler arasında nitelikli kitap seçim noktasında anlamlı bir fark tespit etmiştir. Buna göre, yabancı öğretmen ve ebeveynler resimli çocuk kitapları seçiminde Türk öğretmen ve ebeveynlere göre daha seçici davranmakta ve çocuklarına daha sık kitap almaktadır.

Tablo 9. Resimli Çocuk Kitaplarının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi

Yıllar	Türü	Araştırmacı	Tezin adı
2012	Yüksek Lisans	Tuğçe Akyol	Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Değerlerin İncelenmesi
2013	Yüksek Lisans	Rabia Dirican	3-6 Yaş Grubu Çocuklarına Yönelik Yayımlanan Resimli Hikâye Kitaplarının Bazı Temel Değerler Açısından İncelenmesi
2014	Doktora	Fethi Turan	Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinde Kullanılan Resimli Öykü Kitaplarının Karakter Eğitimi Öğretmen Görüşü ve Uygulamaları Açısından İncelenmesi
2016	Yüksek Lisans	Şerife Cengiz	3-6 Yaş Grubu Çocuklarına Yönelik Hazırlanan Hikâye ve Masal Kitaplarındaki Değerlerin İncelenmesi
2016	Yüksek Lisans	Cemil Öztep	Okul Öncesi Çağı Çocuklarına Dönük Hazırlanmış Dürüstlük Konulu Öykülerin Analizi
2018	Yüksek Lisans	Mine Kazancı Gül	5-6 Yaş Grubu Çocuklar İçin Türkçe Yazılmış Resimli Çocuk Kitaplarında Değerler Analizi
2018	Doktora	Gülseren Sağsöz	Resimli Çocuk Kitaplarının Barış Eğitimine İlişkin Bileşenler Açısından İncelenmesi

Tablo 9 incelendiğinde, resimli çocuk kitaplarında yer alan değerlere yönelik yapılan lisansüstü tez çalışmaları görülmektedir. Bu konu alanında yapılan toplam 7 tezin 5'i yüksek lisans, 2'si doktora tezidir.

Yapılan tezler incelendiğinde resimli çocuk kitaplarında en fazla yer verilen değerlerin sevgi, arkadaşlık, mutluluk, nezaket, yardımseverlik ve paylaşma olduğu; en az yer verilen değer ise barış, dayanışma ve hoşgörü olduğu görülmüştür (Akyol, 2012; Dirican, 2013; Cengiz, 2016; Gül, 2018).

Turan (2014) ise araştırmasında, öğretmenlerin karakter eğitimi içeren resimli öykü kitapları ile karakter eğitimi verilebileceği görüşünde olduğunu, öykü kitabı ile karakter eğitimi verme konusunda kendilerini kısmen yeterli bulduklarını, etkili bir karakter eğitimi için öncelikle öğretmenin rol model olması gerektiği düşüncesini ortaya koymuştur.

Tablo 10. Resimli Çocuk Kitaplarının Çocukların Sosyal Gelişimleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

Yıllar	Türü	Araştırmacı	Tezin adı
2001	Doktora	Selay Uzmen	Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 6 Yaş Çocuklarının Pro-Sosyal Davranışlarının Resimli Çocuk Kitapları İle Desteklenmesi
2008	Yüksek Lisans	Özlem Dege	Resimli Hikâye Kitaplarıyla Verilen Dramatik Etkinlik Uygulamalarının Altı Yaş Çocuklarının Bakış Açısı Kazanımlarına Etkisinin İncelenmesi
2011	Yüksek Lisans	Lütfiye Yurtseven	Annelerin Çocuklarına Hikâye Okumasının Çocukların Sosyal Gelişime Etkisinin İncelenmesi
2015	Yüksek Lisans	Berrin Somer	4-6 Yaş Resimli Çocuk Kitaplarının Pro-Sosyal Davranışlar Açısından İncelenmesi
2017	Yüksek Lisans	Ayşe Aslıhan Halat	5-6 Yaş Grubu Çocuklara Paylaşma, İş Birliği ve Sorumluluk Değerlerinin Kazandırılmasında Etkileşimli Kitap Okuma Tekniğinin Etkililiğinin İncelenmesi
2018	Yüksek Lisans	Şeyma Nur Battal	Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Seslenen Resimli Öykü Kitaplarının Duygusal Zekâ Yetilerine Göre İncelenmesi ve Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi
2018	Doktora	Gülsüm Hoş	Bilişsel Edebi Yaklaşım Açısından Resimli Öykü Kitaplarındaki Duygu İfadelerinin İncelenmesi ve 60-72 Aylık Çocuklara Bu Duyguların Yansımaları

Tablo 10 incelendiğinde, resimli çocuk kitaplarının sosyal gelişim üzerindeki etkisinin incelendiği lisansüstü tez çalışmaları görülmektedir. Toplam 7 tezin 2'si doktora, 5'i yüksek lisans tezidir. Yapılan tezlerin sonucunda resimli çocuk kitaplarının, çocukların sosyal gelişimleri üzerinde olumlu bir etkisi olduğu bulunmuştur (Uzmen, 2001; Yurtseven, 2011).

Tablo 11. Resimli Çocuk Kitaplarının Çocukların Dil Gelişimi Açısından İncelenmesi

Yıllar	Türü	Araştırmacı	Tezin adı
2006	Yüksek Lisans	İnci Toksöz	Okul Öncesi Çocuklarına Yönelik Kitapların Dil Gelişimi ve Anlambilim Açısından İncelenmesi
2015	Yüksek Lisans	Gülizar Cengiz	Okul Öncesi Öğretmenlerinin Resimli Öykü Kitabı Okuma Etkinlikleri İle Çocukların Dil Gelişimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
2018	Doktora	Ayşegül Deniz	Resimli Öykü Kitaplarının ve kitap okuma etkinliklerinin niteliğinin 5 yaş çocuklarının dil gelişimi ile ilişkisinin incelenmesi

Tablo 11 incelendiğinde, toplam 3 tezin 1'inin doktora, 2'sinin yüksek lisans tezi olduğu görülmektedir. Resimli çocuk kitaplarının çocukların dil gelişimine olan etkisinin incelendiği tezlerin sayıca yetersiz olduğu düşünülmektedir. Yapılan tezler incelendiğinde öğretmenler tarafından dil gelişimini desteklemeye yönelik uygulanan kitap okuma etkinliklerinin çocukların dil gelişimi üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu saptanmıştır (Cengiz,2015; Deniz, 2018).

Tablo 12. Resimli Çocuk Kitaplarının MEB Okul Öncesi Eğitimi Programı'ndaki Kazanımlara Uygunluğunun İncelenmesi

Yıllar	Türü	Araştırmacı	Tezin adı
2009	Yüksek Lisans	Mefharet Veziroğlu	Resimli Çocuk Kitaplarının MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki Kazanımlara Uygunluğunun İncelenmesi
2016	Yüksek Lisans	Emine Sildir	Okul Öncesi Döneme Yönelik Hikâye Kitaplarının MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda Yer Alan Sosyal ve Duygusal Alan Gelişimiyle İlgili Kazanımları Desteklemeleri Yönünden İncelenmesi

Tablo 12 incelendiğinde, resimli çocuk kitaplarının MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan kazanımlara uygunluğunu inceleyen lisansüstü tez çalışmaları görülmektedir. Bu konuda yapılan tezlerin ikisi de yüksek lisans tezidir. Resimli çocuk kitaplarının, 2006 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'na uygunluğunu inceleyen bir tez çalışması olmasına rağmen; yenilenen 2013 programında yer alan farklı gelişim alanlarının içerdiği kazanımlara uygunluğunu inceleyen bir tez çalışması henüz yapılmamıştır.

Tablo 13. Resimli Çocuk Kitaplarının Okuma Alışkanlığı ve Yazı Farkındalığı Açısından İncelenmesi

Yıllar	Türü	Araştırmacı	Tezin adı
2014	Yüksek Lisans	Selda Ekici	Ankara'daki Anaokullarının Okuma Alışkanlığına Hazırlık Yeterlilikleri Açısından Değerlendirilmesi
2018	Yüksek Lisans	Mehtap Efe	Düşük Sosyo-Kültürel Özellikteki Okul Öncesi Dönem 48-66 Ay Çocuklarına Etkileşimli Kitap Okuma Programının Yazı Farkındalığına Etkisinin İncelenmesi
2018	Doktora	Sevilay Bulut	Okul Öncesi Eğitim Ortamlarında Çocuk Kitaplarıyla Gerçekleştirilen Uygulamaların Okuma Kültürü Edindirme Bağlamında İncelenmesi
2018	Yüksek Lisans	Davut Aslan	Anasınıfına Devam Eden Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlikten Etkilenmiş Çocukların ve Aynı Sınıfa Devam Eden Yazı Farkındalığı Düşük Olan Çocukların Yazı Farkındalığı Becerileri Üzerinde Paylaşımlı Kitap Okumanın Etkililiği

Tablo 13 incelendiğinde, resimli çocuk kitaplarının okuma alışkanlığı ve yazı farkındalığı açısından değerlendirildiği 3 yüksek lisans, 1 doktora tezi görülmektedir.

Yapılan tezlerin sonuçları incelendiğinde; Ekici'nin (2014), "Ankara'da bulunan devlet anaokulları, çocuklarda okuma alışkanlığına hazırlık açısından işlevlerini tam olarak yerine getirebilecek durumda değildir." biçiminde oluşturduğu hipotezini doğruladığı görülmüştür. Efe (2018), araştırma kapsamında gerçekleştirilen etkileşimli kitap okuma uygulamalarının, düşük sosyo-kültürel özellikteki ailelere sahip çocukların ve buna ek olarak anadili eğitim dilinden farklı olan çocukların yazı farkındalığı performanslarını yüksek oranda desteklediği sonucuna ulaşmıştır. Bulut (2018), yaptığı araştırma sonucunda; öğretmenlerin okuma kültürü edindirme bağlamında çocuk edebiyatından yararlanma konusunda bireysel karar verme sorumluluğunu üstlendiklerini; ailelerden, okul yönetimlerinden ya da başka bir kurumdan destek almadıklarını tespit etmiştir. Ayrıca okul öncesi dönem çocuklarının, okuma kültürü bağlamında nitelikli kitaplarla buluşmasındaki en büyük engelin maddi kaynak eksikliği olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 14. Okul Öncesi Eğitim Literatüründe Resimli Çocuk Kitapları İle İlgili Yapılmış Olan Diğer Lisansüstü Tezler

Yıllar	Türü	Araştırmacı	Tezin adı
2016	Yüksek Lisans	Zühre Koç	Masal Kitaplarının 5-6 Yaş Grubu Okul Öncesi Çocuklarının Gelişimi Üzerindeki Olumlu ve Olumsuz Etkileri
2018	Yüksek Lisans	Hilal Zeynep Taşdemir	Türkiye'de Yayımlanan Yerli ve Çeviri Resimli Çocuk Kitaplarının Kültür Bağlamında Değerlendirilmesi

Tablo 10 incelendiğinde okul öncesi eğitim literatüründe resimli çocuk kitaplarına yönelik yapılan diğer lisansüstü tez çalışmaları görülmektedir. Koç (2016), yaptığı çalışmada masal kitaplarında gerçek üstü karakterlerin sıklıkla yer aldığını, korku içeren öğelere şiddet içeren öğelerden fazla değinildiğini ortaya koymuştur. Ayrıca araştırma kapsamına alınan masalların aynı zamanda soyut kavramlar içerdiği ve olumsuz davranış geliştirecek öğelere de sıklıkla yer verildiği belirlenmiştir. Taşdemir'in (2018) çalışmasına göre resimli çocuk kitaplarında kültürlenme, kültürlenme ve kültürlenmeye yer verme düzeylerine genel olarak bakıldığında ise kültürlenme ve kültürleşmeden ziyade daha çok kültürlenmeye yer verildiği görülmektedir.

4. SONUÇ

Okul öncesi eğitimde resimli çocuk kitapları ile ilgili 2000-2018 yılları arasında yapılan çalışmaların incelenmesi sonucunda bu yıllar arasında 49 yüksek lisans, 7 doktora tezi olmak üzere toplam 56 tane lisansüstü tez yapıldığı belirlenmiştir. Bu sayı YÖK veri tabanında "çocuk" ve "kitap" konusunda yapılan tüm tezlerin yaklaşık %28 'ine karşılık gelmektedir. Bu durum okul öncesi eğitimi alanında resimli çocuk kitapları konusunda yapılan lisansüstü tez çalışmalarının sınırlı sayıda olduğu göstermektedir.

Çalışmalarda resimli çocuk kitaplarının içerik, kavram ve resimleme özelliklerinin, dil ve psiko-sosyal gelişime olan etkisinin, kitaplardaki değerler analizinin, resimli çocuk kitaplarına ilişkin öğretmen ve ebeveyn görüşlerinin, resimli çocuk kitaplarının MEB Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan

kazanımlara uygunluğunun ve resimli çocuk kitaplarının yazı farkındalığı ve okuma alışkanlığına etkisinin incelendiği görülmektedir.

Yapılan tez çalışmaları yıllara göre incelendiğinde resimli çocuk kitapları konusunda yapılan lisansüstü tez çalışmalarında son 4 yılda ciddi bir artış olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte bu konuda en fazla lisansüstü çalışmanın yapıldığı kurumun Hacettepe Üniversitesi olduğu belirlenmiştir. Lisansüstü tezlerde en fazla nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı görülmüştür. Çalışma grubu olarak ise en fazla resimli çocuk kitapları ile çalışıldığı tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde en fazla resimli çocuk kitaplarının içerik ve kavram açısından incelendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu tema altında yapılan tezler sadece yüksek lisans düzeyindedir. Resimli çocuk kitaplarının resimleme özelliklerinin incelendiği tez çalışmaları ile öğretmen ve ebeveyn görüşlerine yönelik hazırlanan tezler de aynı şekilde sadece yüksek lisans düzeyindedir. Resimli çocuk kitaplarının MEB 2006 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda yer alan kazanımlara uygunluğunu tartışan bir tez olmasına rağmen, yenilenen 2013 programında yer alan kazanımlarına uygunluğu tartışan bir tez yazılmamıştır. Resimli çocuk kitaplarının çocukların dil gelişimleri üzerindeki etkisini inceleyen tez çalışmalarının sayıca yetersiz olduğu düşünülmektedir. Bunun yanı sıra resimli çocuk kitaplarının çocukların diğer gelişim alanlarına etkisini inceleyen tezler de oldukça az sayıdadır.

Ortaya konulan tespitler ışığında resimli çocuk kitaplarının çocukların gelişim alanlarına olan etkisinin ortaya konduğu, nicel araştırma yönteminin benimsendiği ve doktora düzeyinde yapılan çalışmaların sayısının artırılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- AKINCI, Ş. (2015), *Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Mizahi Unsurların İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- AKYOL, T. (2012), *Resimli Çocuk Kitaplarında Yer Alan Değerlerin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ARIKAN, Y. (2018), *Behiç Ak'ın Çocuk Kitaplarının Çocuk Edebiyatının Temel Öğeleri Bakımından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- ARİFOĞLU, G. (2015), *Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Hazırlanan Masal Kitaplarındaki Görsellerin Semantik Açısından Analizi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- ASLAN, D. (2018), *Anasınıfına Devam Eden Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlikten Etkilenmiş Çocukların ve Aynı Sınıfa Devam Eden Yazı Farkındalığı Düşük Olan Çocukların Yazı Farkındalığı Becerileri Üzerinde Paylaşımlı Kitap Okumanın Etkililiği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- AYDIN, H. (2012), *Çocuk Kitaplarında Kültürün İllustrasyona Etkileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- BATTAL, Ş. (2018), *Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Seslenen Resimli Öykü Kitaplarının Duyusal Zekâ Yetilerine Göre İncelenmesi ve Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- BİLGİN, H. (2011), *5-6 Yaş Çocuklarına Yönelik 1990-2010 Yılları Arasında Basılan Resimli Kitapların Çocuğa Görelik Kavramına Göre İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- BULUT, S. (2018), *Okul Öncesi Eğitim Ortamlarında Çocuk Kitaplarıyla Gerçekleşen Uygulamaların Okuma Kültürü Edindirme Bağlamında İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- CENGİZ, G. (2015), *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Resimli Öykü Kitabı Okuma Etkinlikleriyle Çocukların Dil Gelişimi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- ÇELİK, N. (2016), *Resimli Çocuk Kitaplarında Atatürk ve Cumhuriyet Değerlerinin İncelenmesi (1950-1997)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara.
- ÇINAR, P. (2011), *Çocuk Kitaplarındaki Kahramanların Giyim Biçimlerinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- DEGE, Ö. (2008), *Resimli Hikâye Kitaplarıyla Verilen Dramatik Etkinlik Uygulamalarının Altı Yaş Çocuklarının Bakış Açısı Kazanımlarına Etkisinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- DENİZ, A. (2018), *Resimli Öykü Kitaplarının ve Kitap Okuma Etkinliklerinin Niteliğinin Beş Yaş Çocuklarının Dil Gelişimiyle İlişkisinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- DİRİCAN, R. (2013), *3-6 Yaş Grubu Çocuklarına Yönelik Yayımlanan Resimli Hikâye Kitaplarının Bazı Temel Değerler Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- DOĞANAY, B. (2018), *Okul Öncesi Çocuklarına Yönelik Yayımlanan Hikâye Kitaplarının Barış Eğitiminin Temel Kavramları Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- EFE, M. (2018), *Düşük Sosyo-Kültürel Özellikteki Okul Öncesi Dönem 48-66 Ay Çocuklarına Etkileşimli Kitap Okuma Programının Yazı Farkındalığına Etkisinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- EKİCİ, S. (2014), *Ankara'daki Anaokullarının Okuma Alışkanlığına Hazırlık Yeterlilikleri Açısından Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ERYİĞİT, S. (2017), *Ongoing Mechanism in the Tactile Communication Between Children and Adults in Picture Storybooks for 4-to-6-Year-Olds*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- FIRAT, H. (2012), *Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Hazırlanan Masal ve Öykü Kitaplarının Korku ve Şiddet Ögeleri Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- GÜL, M. K. (2018), *5-6 Yaş Grubu Çocuklar İçin Türkçe Yazılmış Resimli Çocuk Kitaplarında Değerler Analizi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- GÜLPINAR, F. (2010), *Görsel Kavramlar, İllüstrasyon ve Çocuk Kitapları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- GÜNDÜZ, A. (2007), *Anne – Baba ve Öğretmenlerin Okul Öncesi Çocuk Kitaplarını Değerlendirmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- HALAT, A. (2017), *5-6 Yaş Grubu Çocuklara Paylaşma, İş Birliği ve Sorumluluk Değerlerinin Kazandırılmasında Etkileşimli Kitap Okuma Tekniğinin Etkililiğinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- HOŞ, G. (2018), *Bilişsel Edebi Yaklaşım Açısından Resimli Öykü Kitaplarındaki Duygu İfadelerinin İncelenmesi ve 60-72 Aylık Çocuklara Bu Duyguların Yansımaları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- İŞİTAN, S. (2005), *Resimli çocuk Kitaplarının Benlik Kavramıyla İlgili Konuları İçermesi Yönünden İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- JOHNSON, C. D. (2003), The Role of Child Development and Social Interaction in the Selection of Children's Literature to Promote Literacy Acquisition, <http://ecrp.uiuc.edu/v5n2/johnson.html>. 24.6. 2019 tarihinde indirilmiştir.
- KALAYCIOĞLU, A. (2012), *36-72 Aylık Türk ve Yabancı Çocukların Ebeveyn ve Öğretmenlerinin Resimli Çocuk Kitabı Seçme Ölçütlerinin İncelenmesi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- KAYMAZ, Ç. (2017), *Özel Gereksinimliliği İçeren Türkçe ve Çeviri Resimli Çocuk Kitaplarının İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- KILIÇ, Ö. (2012), *Okul Öncesi Dönem Resimli Çocuk Kitaplarının Coğrafi Kavramları İçermesi Yönünden İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- KIRAN, S. (2008), *Okul Öncesi Dönemi Çocuklarına Yönelik Hazırlanan Masal ve Öykü Kitaplarında Geçen İletişim Engelleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Aydın.
- KOÇ, Z. (2016), *Masal Kitaplarının 5- 6 Yaş Grubu Okul Öncesi Çocuklarının Gelişimi Üzerindeki Olumlu ve Olumsuz Etkileri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- KOÇAK, M. (2017), *2000-2014 Yılları Arasında Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Yayınlanmış Olan Hikâye Kitaplarının Dış Yapı, İçyapı ve Resimleme Nitelikleri Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- KUTLU, S. (2011), *Okul Öncesi Çocuk Edebiyatı Yapıtlarındaki Resimlerin Çocuğa Göreliliğinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- MERCAN, Z. (2015), *Okul Öncesi Dönem Çocuk Kitaplarında Resimlemenin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- ÖZER, A. (2004), *Çocuk Kitaplarındaki Resimlerin Çocuğa Göreliliği*, II. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu, Sorunlar ve Çözüm Yolları Kitabı.
- ÖZTEP, C. (2016), *Okul Öncesi Çağı Çocuklarına Dönük Hazırlanmış Dürüstlük Konulu Öykülerin Analizi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- PEKTAŞ, D. (2015), *Okul Öncesi Dönem Resimli Çocuk Kitaplarındaki Dil Sanatlarının İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- ROLLAS, B. (2017), *0-6 Yaş Resimli Çocuk Hikâye Kitaplarında Toplumsal Cinsiyet İnşası*, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Yaşar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- SAÇKESEN, S. (2008), *Çocuk Kitapları Seçiminde Anne Babaların ve Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- SAĞSÖZ, G. (2018), *Resimli Çocuk Kitaplarının Barış Eğitimine İlişkin Bileşenler Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- SELÇUK, Z. (2008), *Eğitim Psikolojisi*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- SIÇRAR, B. (2006), *Çocuk Kitapları Resimlemede Beden Dili Kullanımı*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- SİLDİR, E. (2016), *Okul Öncesi Döneme Yönelik Hikâye Kitaplarının MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Sosyal-Duygusal Alan Gelişimle İlgili Kazanımları Desteklemeleri*

- Yönünden İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- SOMER, B. (2015), *4 - 6 Yaş Resimli Çocuk Kitaplarının Pro-sosyal Davranışlar Açısından İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- SOYDAN, K. (2014), *Türk Kültürüne Göre Çocuk Hikâye Kitaplarında İllüstrasyon*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- ŞENTÜRK, S. (2015), *Okul Öncesi Dönem Çocukları İçin Basılan Resimli Öykü Kitaplarının Toplumsal Cinsiyete İlişkin Kalıp Yargılar Yönünden İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- ŞEREF, G. (2008), *Okul Öncesi Dönem Çocuklarına Yönelik Masal Kitaplarındaki İllüstrasyonların İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- TAŞDEMİR, Z. (2018), *Türkiye’de Yayınlanan Yerli ve Çeviri Resimli Çocuk Kitaplarının Kültür Bağlamında Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- TOKGÖZ, İ. (2006), *Okul Öncesi Çocuklarına Yönelik Kitapların Dil Gelişimi ve anlambilim Açısından Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- TUNCER, M. (2016), *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Kullanılan Resimli Hikâye Kitaplarının Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi (Elazığ İli Örneği)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- TURAN, F. (2014), *Okul Öncesi Eğitim Etkinliklerinde Kullanılan Resimli Öykü Kitaplarının Karakter Eğitimi Öğretmen Görüşü ve Uygulamaları Açısından İncelenmesi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- TURAN, R. (2018), *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Resimli Çocuk Kitaplarına İlişkin Görüşleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- TURAŞLI, K. N. (2000), *Okul öncesi Öğretmenlerinin Kişisel Yeterliliklerinin Eğitimde Kalite Kapsamında İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- UZMEN, F. S. (2001), *Okul öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden Altı Yaş Çocuklarının Pro-Sosyal Davranışlarının Resimli Çocuk Kitapları İle Desteklenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- ÜNEN, Y. (2012), *Okul Öncesi Çocuk Hikâye Kitaplarındaki İllüstrasyonların Biçim Dili*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.
- VEZİROĞLU, M. (2009), *Resimli Çocuk Kitaplarının MEB Okul Öncesi Eğitim Programı’ndaki Kazanımlara Uygunluğunun İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- VEZİROĞLU, M. ve GÖNEN, M. (2012), *Resimli Çocuk Kitaplarının MEB Okul Öncesi Eğitim Programı’ndaki Kazanımlara Uygunluğunun İncelenmesi*, *Eğitim ve Bilim*, 37 (63), 226-238.
- YILMAZ, A. (2017), *Okul Öncesi Dönem Çocuklarında İmgelem Gücü Ve Masal Kitabı İllüstrasyonları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 19 Mayıs Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Samsun.
- YOL, F. (2015), *4-6 Yaş Resimli Çocuk Kitaplarında Çocukluk Anlayışının İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

YURTSEVEN, L. (2011), *Annelerin Çocuklarına Hikâye Okumasının Çocukların Sosyal Beceri gelişimine Etkisinin İncelenmesi*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.